

فنی و حرفه‌ای یا کاردانش!

احمد رضا دوراندیش

نظیر تغییر محتوا و زمان آموزش روبه‌رو شد. از سوی دیگر، از آنجا که طراحی برنامه‌ی درسی شاخه‌ی کاردانش بر مبنای استانداردهای دستگاه‌های متولی است، برنامه‌ریزان نگران بودند که با تغییر محتوا و تغییر سطح اجرای رشته‌ها، با محدودیت مواجه شوند و کاهش زمان استانداردها، امکان سامان‌دهی یک رشته را برای رسیدن به نصاب زمان آموزش مصوب، با مشکلات عدیده‌ای مواجه کند.

در هر صورت زمان آن شده است که در بازطراحی دوره‌های تحصیلی، در خصوص آینده‌ی آموزش‌های فنی و حرفه‌ای و مهارتی در دوره‌ی دوم متوسطه، راهکاری اساسی برای این دو شاخه در نظر گرفته شود. این‌ها تعدادی از سؤال‌های پرتکرار هستند که ذهن سیاست‌گذاران و مجریان را مشغول کرده‌اند:

۱. تفاوت بین رشته‌های شاخه‌ی کاردانش با رشته‌های فنی و حرفه‌ای چیست؟
 ۲. تنوع استانداردهای رشته‌های فنی و حرفه‌ای و کاردانش تا چه حدی ضروری است؟
 ۳. شیوه‌ی پاسخ‌گویی به تغییرات در حوزه‌ی فناوری در رشته‌های فنی و حرفه‌ای چگونه است؟
 ۴. دوگانگی مدل ارزشیابی در دو شاخه چگونه قابل توجیه است؟
 ۵. هدایت تحصیلی - حرفه‌ای در دو شاخه چگونه انجام می‌شود؟
- از شما هنرآموز عزیز درخواست می‌شود برای بسط و تحلیل سؤالات فوق، در ارسال مطالب خود به رایانامه‌ی فصلنامه، مشارکت کنید.

پی‌نوشت

1. School Based

نزدیک به سه دهه از اجرای آموزش‌های فنی و حرفه‌ای و مهارتی در قالب دو شاخه‌ی مجزا در آموزش و پرورش می‌گذرد. وقتی به گذشته برمی‌گردیم و ایده‌ی ایجاد شاخه‌ی کاردانش را در کنار شاخه‌ی فنی و حرفه‌ای که توسط سیاست‌گذاران دستگاه تعلیم و تربیت کشور مطرح شد، بررسی می‌کنیم، به فلسفه‌ی وجودی شاخه‌ی تحصیلی کاردانش پی می‌بریم: «شاخه‌ای مهارتی با هدف‌های مترقی و امتیازات ویژه برای هنرجویان آموزش‌های مهارتی». آیین‌نامه‌ی همکاری‌هایی که به تصویب هیئت دولت وقت رسیده بود، امتیازاتی را برای آموزش مهارتی فراهم می‌کرد و امید آن می‌رفت که نه تنها استقبال دانش‌آموزان به تحصیل در این شاخه چشم‌گیر باشد، بلکه جراحت فقدان نظام آموزشی مناسب در تربیت نیروی کار ماهر نیز التیام یابد. اجرای قانون کار، یادگیری در محیط واقعی کار و مشارکت صاحبان حرف و مشاغل در فرایند آموزش مهارتی در آموزش و پرورش، از جمله ویژگی‌های مهم این آیین‌نامه محسوب می‌شد. برخی صاحب‌نظران فاصله‌ی فاحش میان هدف‌های شاخه‌ی کاردانش و اجرای آن را، ناشی از اجرای «مدرسه‌ای» این شاخه می‌دانند. برخی دیگر همکاری ضعیف شرکای عرصه‌های آموزش و دنیای کار را عامل کاستی در توفیق این شاخه برشمرده‌اند. پس از تصویب «قانون نظام جامع آموزش و تربیت فنی و حرفه‌ای و مهارتی» و تأکید این قانون بر آموزش شایستگی‌محور بر مبنای چارچوب صلاحیت حرفه‌ای و افزایش زمان آموزش فنی و مهارتی در آموزش و پرورش از دو سال به سه سال، برنامه‌ریزی درسی رشته‌های شاخه‌ی کاردانش با مشکلات فراوانی